

עכשו ישׁשׁרָאֵל גְּלוּ מִן הָאָרֶץ
וְאִין מִי שְׁמִכְפֹּר עֲלֵיהֶם, הַתּוֹרָה
מְכַפֶּרֶת עֲלֵיהֶם וּמַעֲשִׂים כְּשֵׁרִים,
מִשׁוּם שֶׁהַשְׂכִּינָה עִמָּהֶם בְּגָלוּת,
וּמִי שְׁאִינוּ מִסְתַּכֵּל בְּדַרְכֵי
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, גּוֹרֵם לַשְׂכִּינָה
לְהִכְנַע בְּתוֹךְ הָעֶפְרָ, כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר
(ישׁעיה כו) יִשְׁפִּילָנָה יִשְׁפִּילָה עַד
אָרֶץ וְגו'.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, וְכֵן מִי
שְׁמִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה וּבְמַעֲשִׂים
כְּשֵׁרִים, גּוֹרֵם לְכַנְסֵת יִשְׂרָאֵל
לְהָרִים רֹאשׁ בְּתוֹךְ הַגְּלוּת. אֲשֶׁרִי
חִלְקִים שֶׁל אוֹתָם שְׁמִשְׁתַּדְּלִים
בַּתּוֹרָה יָמִים וְלַיְלוֹת.

בֵּא רָאָה, גִּלְגַּל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא גִּלְגּוּלִים בְּעוֹלָם כְּדִי לְהָרִים
אֶת רֹאשׁ הַצְּדִיקִים, שֶׁהָרִי כְּדִי
שִׁיּוֹסֵף יָרִים אֶת רֹאשׁוֹ בְּעוֹלָם עַל
שְׁנִמְצָא צְדִיק לְפָנָיו, הַרְגִּיז אֶת
הָאֲדוֹן עַל עַבְדּוֹ, כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר
חֲטָאוּ מִשְׁקָה מִלֶּךְ מִצְרַיִם
וְהֵאפָה לְאֲדֹנֵיהֶם לְמֶלֶךְ מִצְרַיִם,
וְהִכַּל כְּדִי לְהָרִים אֶת רֹאשׁוֹ שֶׁל
יוֹסֵף הַצְּדִיק. וּבֵא וְרָאָה, עַל יְדֵי
הַחֲלוּם נִכְנַע מֵעַם אֲחִיו, וְעַל יְדֵי
הַחֲלוּם הַתְּגַדֵּל עַל אֲחִיו,
וְהַתְּגַדֵּל עַל כָּל הָעוֹלָם.

וַיַּחֲלֹמוּ חֲלוּם שְׁנֵיהֶם אִישׁ חֲלָמוֹ
כְּלִילָה אֶחָד אִישׁ כְּפִתְרוֹן וְגו'.

בֵּא רָאָה שֶׁהִנֵּה נֹאֲמַר שְׁכַל
הַחֲלוּמוֹת הוֹלְכִים אַחֲרֵי הַפֶּה.
כְּאֲשֶׁר יוֹסֵף פִּתַּר לָהֶם אֶת
הַחֲלוּם, לְמַה לְזֶה פִּתַּח פִּתְרוֹן
טוֹב, וְלְזֶה פִּתְרוֹן רַע? אֵלֹא
שְׁאוֹתֶם הַחֲלוּמוֹת הֵיוּ עַל יוֹסֵף,
וּמִשׁוּם שֶׁיִּדְעַ הַדְּבָר עַל עֲקָרוֹ
וְשָׂרְשׁוֹ, מִשׁוּם כִּף פִּתַּר לָהֶם
הַחֲלוּם כְּמוֹ שְׁצָרִיף, לְכָל אֶחָד
וְאֶחָד פִּתַּר לָהֶם פִּתְרוֹן לְהַחֲזִיר
הַדְּבָר עַל מְקוֹמוֹ.

מַה כְּתוּב? וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם יוֹסֵף
הַלּוֹא לְאֵלֵהִים פִּתְרָנִים סִפְרוּ נָא
לִי. מַה הִטְעַם? מִשׁוּם שֶׁכָּף צָרִיף

הוּוּ מְכַפְּרֵי עֲלֵיהֶוּ. הַשְׁתָּא דַּאֲתַגְלוֹן יִשְׂרָאֵל
מֵאַרְעָא, וְלִית מָאן דְּמִכְפֹּר עֲלֵיהֶוּ, אוֹרֵייתָא
הִיא מְכַפֶּרָא עֲלֵיהֶוּ, וְעוֹבְדִין דְּכַשְׂרָן, בְּגִין
דְּשְׂכִינְתָא עִמָּהוֹן בְּגָלוּתָא. וּמָאן דַּאִיהוּ לֹא
מִסְתַּכֵּל בְּאַרְחוּי דְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, גָּרִים
לְשְׂכִינְתָא לְאַתְכַּפִּיָא בְּגוֹ עֶפְרָא, כְּמָה דַּאֲתַ
אָמַר, (ישׁעיה כו) יִשְׁפִּילָנָה יִשְׁפִּילָה עַד אָרֶץ וְגו'.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, וְכֵן מָאן דַּאֲשְׁתַּדֵּל
בְּאוֹרֵייתָא וּבְעוֹבְדִין דְּכַשְׂרָן, גָּרִים לָהּ
לְכַנְסֵת יִשְׂרָאֵל, לְאַרְמָא רִישָׁא בְּגוֹ גְלוּתָא.
זַכָּאָה חוֹלְקִיהוֹן דַּאִינוּן דְּמִשְׁתַּדְּלֵי בְּאוֹרֵייתָא
יִמְמָא וְלִילֵי.

תָּא חֲזִי, גִּלְגַּל קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא גִּלְגּוּלִין
בְּעֵלְמָא, בְּגִין לְאַרְמָא רִישָׁא דְצְדִיקֵיָא,
דְּהָא בְּגִין דִּירִים יוֹסֵף רִישִׁיה בְּעֵלְמָא, עַל
דַּאֲשְׁתַּכַּח זַכָּאָה קַמֵּיה, אַרְגִּיז רַבּוּנָא עַל
עַבְדּוֹ. כְּמָה דַּאֲתַ אָמַר חֲטָאוּ מִשְׁקָה מִלֶּךְ
מִצְרַיִם וְהֵאפָה לְאֲדֹנֵיהֶם לְמֶלֶךְ מִצְרַיִם.
וְכֹלָא בְּגִין לְאַרְמָא רִישָׁא דִּיוֹסֵף זַכָּאָה. וְתָא
חֲזִי, עַל יְדָא דְחֵלְמָא, אֲתַכַּפִּיָא מֵעַם אַחֲוֵי,
וְעַל יְדָא דְחֵלְמָא אַתְרַבֵּי עַל אַחֲוֵי, וְאַתְרַבֵּי
עַל כָּל עֵלְמָא:

וַיַּחֲלֹמוּ חֲלוּם שְׁנֵיהֶם אִישׁ חֲלָמוֹ בְּלִילָה
אֶחָד אִישׁ כְּפִתְרוֹן וְגו', תָּא חֲזִי,
דְּהָא אַתְמַר דְּכָל חֲלָמִין אֲזֵלִין בְּתַר פּוּמָא,
יוֹסֵף כַּד פָּשַׁר לָהּוּ חֵלְמָא, אֲמַאי פָּשַׁר לְהֵאִי
פִישְׂרָא טְבָא, וְלְהֵאִי פִישְׂרָא בִישָׂא. אֵלֹא,
אִינוּן חֲלָמִין עֲלֵיהֶּ דִּיוֹסֵף הָוָה, וּבְגִין דִּידְעַ
מְלָה עַל עֲקָרָא וְשָׂרְשָׁא דִילָהּ, בְּגִין כִּף פָּשַׁר
חֵלְמָא לָהּוּ כְּמָה דַּאֲצִטְרִיף. לְכָל חַד וְחַד
פָּשַׁר לְהוֹן פִּישְׂרָא, לְאַהֲדָרָא מְלָה עַל
אַתְרֵיהּ.

מַה כְּתוּב וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם יוֹסֵף הַלּוֹא